

Podróże w czasie
**ROZKŁAD MATERIAŁU I PLAN WYNIKOWY Z HISTORII
DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Podstawa programowa, opublikowana w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 roku (Dz.U. z 2017 r., poz. 356), wprowadziła nowy system nauczania i wychowania. Zostały w niej określone cele kształcenia sformułowane w języku wymagań ogólnych oraz treści nauczania i oczekiwane umiejętności uczniów wyrażone w języku wymagań szczegółowych.

Ponieważ wymagania ogólne (ujęte w trzech obszarach: I. Chronologia historyczna, II. Analiza i interpretacja historyczna, III. Tworzenie narracji historycznej) odnoszą się do umiejętności nabywanych w toku całego kształcenia historycznego, plan wynikowy uwzględnia tylko wymagania szczegółowe dotyczące poszczególnych jednostek lekcyjnych.

Cele i materiał poszczególnych tematów zostały sformułowane w ujęciu operacyjnym i zakwalifikowane na dwa poziomy wymagań: podstawowy (P) i ponadpodstawowy (PP).

TEMAT	PUNKT PODSTAWY PROGRAMO- WEI	LICZBA CZĘSTO- TĘCZNYCH	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM		
			ZAPAMIĘTYWANIE	ROZUMIENIE	UMIĘJĘTNOŚCI
Czego będziemy się uczyć w klasie VII szkoły podstawowej?		1	Zapoznanie uczniów z tematyką zajęć i przedmiotowym systemem oceniania. Omówienie zasad kontroli i oceny osiągnięć ucznia.		
1. Europa po kongresie wiedeńskim	XIX.1)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1814–1815, 1815 (P), 1830 (PP), – postać: Klemensa von Metternicha (PP), – postanowienia polityczne i terytorialne kongresu wiedeńskiego (P), – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił, naród, ruchy narodowe (P), konserwatyzm (PP), – przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego (P), – przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza (PP), – cele istnienia tajnych związków (PP), – przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego (P), – wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego (P), oraz miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) (PP), – przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w. (PP), – scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów (PP), – przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim (PP), – omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie (PP), – opisać przebieg rewolucji lipcowej (PP).
3. Rewolucja przemysłowa	XIX.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1782 (P), 1807, 1825 (PP), – postacie: Jamesa Watta (P), George’a Stephensona, Roberta Fultona (PP), – okres trwania rewolucji przemysłowej w Anglii 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rewolucja przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa, klasa społeczna (klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza) (P), – płodozmian, związki zawodowe (PP), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, dlaczego Anglię nazywano „warsztatem świata” (P), – wymienić czynniki, które zadecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej (P), – wyjaśnić, czym była maszyna parowa (P), – wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie (P),

			(Wielkiej Brytanii) oraz w innych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych (P).	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny rewolucji przemysłowej (P), – znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu (PP), – wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian ekonomicznych i środowiskowych (PP), – opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej (PP), – opisać warunki życia klasy robotniczej (PP), – dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie (PP), – ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych (PP).
4. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	XIX.1), XX.1), XX.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1815 (P), 1819, 1820 (PP), – postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza (P), Ksawerego Druckiego-Lubeckiego (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: ziemie zabrane, autonomia, germanizacja (P), ziemianie, inteligencja (PP), – zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego) (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona (PP), – wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej (P), – wskazać na mapie podział ziem polskich dokonany podczas kongresu wiedeńskiego (P), – omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego (PP) i wskazać jej największe wady (P), – scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r. (PP), – omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego (PP), – przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji (P), – przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury (P), – omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii (PP), – opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego (PP), – opisać funkcjonowanie Rzeczypospolitej Krakowskiej (PP), – dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborami oraz na terenie Rzeczypospolitej Krakowskiej (PP).

5. Powstanie listopadowe	XX.2)	2 (3)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 29 XI 1830, 1831, 1832 (P), – postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I (P), Józefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego (PP), – cele walk powstańców (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc listopadowa, Statut organiczny (P), dyktator, Cytadela (PP), – przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim (P), – wpływ postawy części przywódców powstania na przebieg i rezultat walk (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności wybuchu powstania listopadowego (P), – omówić przebieg nocy listopadowej (P), – scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania (PP), – omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego (PP), – wskazać na mapie miejsca głównych bitew powstania (P), – przedstawić skutki klęski powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym (PP).
6. Wielka Emigracja	XX.4)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Wielka Emigracja, wieszcz narodowy, epepeja narodowa, polski mesjanizm (P), amnestia (PP), – rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego (P), – związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w. (PP), – przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją (P), – opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji (PP), – wyjaśnić przyczyny sporów między stronnictwami politycznymi Wielkiej Emigracji (P), – wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym (P), – przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych (PP), – przedstawić życie i działalność Fryderyka Chopina (PP).
7. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów	XX.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sytuację Polaków po powstaniu listopadowym w Królestwie Polskim, na ziemiach zabranych i w zaborze pruskim (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cele polityki zaborców: rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po upadku powstania listopadowego (PP), – omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania listopadowego (PP).

8. Powstanie styczniowe	XXI.1), XXI.2), XXI.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 22/23 I 1863, 1863–1864, III 1864 (P), 1853–1856, 1861–1862 (PP), – postacie: cara Aleksandra II, Romualda Traugutta (P), Aleksandra Wielopolskiego (PP), – cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych” (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: branka, Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie (P), dekret o uwłaszczeniu (PP), – złożoność przyczyn wybuchu powstania styczniowego (PP), – z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego (PP), – przedstawić okoliczności wybuchu powstania (P), – opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych (PP), – wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo (PP), – przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania (PP), – wskazać na mapie miejsca głównych manifestacji patriotycznych w Królestwie oraz zasięg powstania styczniowego (P), – wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim (PP), – wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego (P).
9. Zaborcy wobec ziem dawnej Rzeczypospolitej	XXI.4), XXIII.1), XXIII.2)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1864 – ok. 1890, 1901–1902 (P), 1871–1878, 1885, 1886 (PP), – postacie: Michała Drzymały (P), Ottona von Bismarcka (PP), – cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego (P), – metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją (P), – przedstawicieli polskiego pozytywizmu (P), – główne założenia programowe polskiego pozytywizmu (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rusyfikacja, pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójjlojalizm (P), Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna (PP), – zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego (PP), – opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim (PP), – omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus (PP), – scharakteryzować program polskiego pozytywizmu (PP), – wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii Polakom w zaborze austriackim (PP), – wskazać przejawy autonomii galicyjskiej (P).

Europa i ziemie polskie po kongresie wiedeńskim (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
10. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	XXII.1)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1859, 1860, 1861, 1864, 1866, 1870, 1870–1871, 1871 (P), 1862, 1867 (PP), – postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka (P), Napoleona III, Wilhelma I (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: wyprawa tysiąca, zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne (P), „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki (PP), – dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia (P), – rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie jednoczenia Włoch i Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch i Niemiec po kongresie wiedeńskim (PP), – wskazać na mapie główne państwa istniejące na Półwyspie Apenińskim przed zjednoczeniem Włoch (P), – omówić cele i etapy jednoczenia Włoch i Niemiec (PP), – lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami jednoczenia Włoch i Niemiec (P), – wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego (P), – dostrzec podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec (PP), – wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego (P).
11. Wojna secesyjna	XXII.2)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1860, 1861, 1861–1865 (P), 1865 (PP), – postacie: Abrahama Lincolna, Roberta Lee (P), Williama Shermana (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: federacja, abolicjonizm, rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna (P), jankes, Ku Klux Klan, segregacja rasowa (PP), – przyczyny istnienia niewolnictwa na południu USA (P), – związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze różnice między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych (P), – omówić sytuację niewolników w USA (PP), – wymienić przyczyny wojny secesyjnej (P), – przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów południowych (P), – wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z przebiegiem wojny secesyjnej (P), – porównać stosunek sił Unii i Konfederacji (PP), – opisać skutki wojny secesyjnej (PP), – omówić cele Ku Klux Klanu (PP), – przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie (PP).

12. Kolonializm w XIX wieku	XXII.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1881–1899 (PP), – postać: Cecila Rhodes’a (PP), – ramy chronologiczne kolonializmu i imperializmu (P), – metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów (P), – ramy chronologiczne wojen opiumowych (PP), – przyczyny wojen opiumowych (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, polityka „pośredniego panowania”, rasizm (P), powstanie Mahdiego, gubernator, <i>sati</i>, opium, wojny opiumowe (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w. (P), – wymienić główne mocarstwa kolonialne (P), – wymienić czynniki, które umożliwiły państwu europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata (P), – wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w. (P), – wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu (P), – przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii (PP), – opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań (PP), – przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej (PP), – omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie (PP), – wskazać na mapie tereny skolonizowane przez główne państwa europejskie (PP), – omówić przebieg wojen opiumowych (PP).
13. Nowe idee w Europie	XXIII.4)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariat, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, partia polityczna, kultura masowa, feminizm, sufrażystki (P), koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, związek zawodowy, partia robotnicza (PP), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać funkcjonowanie gospodarek uprzemysłowionych krajów Europy (PP), – przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w. (PP), – wymienić główne założenia idei socjalizmu i komunizmu (P), – przedstawić poglądy Karola Marksa (PP), – wskazać najważniejsze błędy w poglądach wyrażanych przez Karola Marksa (P), – dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników (PP), – wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki (P),

				<ul style="list-style-type: none"> – wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu (PP), – dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w. (PP), – scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego (PP), – przedstawić nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe (PP), – omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w. (PP), – omówić metody i efekty walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami (PP), – wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze (P).
14. Pierwsze polskie partie polityczne	XXIII.3), XXIII.4)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1893, 1895, 1897, 1900, 1903 (PP), – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa (P), Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego (PP), – okres narodzin ruchu narodowego na ziemiach polskich (P), – główne cele narodowej demokracji (P), – założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm endecja, realizm polityczny (P), antysemityzm, egoizm narodowy (PP), – wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich (PP), – scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w. (PP), – przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w. (P), – scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji (PP), – wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali ideę realizmu politycznego (P), – opisać formowanie się ruchów socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich (PP), – dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych (PP), – opisać działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego (PP).

15. Ostatnie lata pod zaborami	XXIII.5)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 22 I 1905, 1905–1907 (P), 1904–1905 (PP), – przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim (P), – postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „krwawa niedziela” (P), bojówka (PP), – podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich (PP), – wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji (P), – wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej (PP), – wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku (PP), – wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich (P), – wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich (PP), – przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów (PP).
Świat w drugiej połowie XIX wieku (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
16. Od „zbrojnego pokoju” do I wojny światowej	XXIV.1), XXIV.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1882, 1907, 28 VI 1914, 28 VII 1914, 1914 (P), – postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa), wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna (P), państwo militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, wywiad, ultimatum, propaganda, plan Schlieffena, Prusy Wschodnie (PP), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi (PP), – wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników (P), – wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. (P), – opisać sytuację panującą na Bałkanach (PP), – opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny (PP), – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej (PP),

				<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie określenia: „wrzenie w bałkańskim kotle” (PP), – złożoność przyczyn, które doprowadziły do wybuchu I wojny światowej (PP), – z czego wynikał entuzjazm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny (PP), – w jaki sposób propaganda kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga (PP), – przyczyny niepowodzenia planu Schlieffena (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny (PP), – dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej (PP), – opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r. (PP), – scharakteryzować specyfikę działań wojennych (PP), – dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej (PP).
17. Dwie rewolucje w Rosji	XXIV.4)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 3 III 1917, 6/7 XI 1917, XI 1917 – III 1918, III 1918 (P), 1914, 1915, 1916 (PP), – postać: Włodzimierza Lenina (P), – główne założenia programu politycznego Rządu Tymczasowego i bolszewików (P), – postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: rewolucja lutowa, Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka, pokój brzeski (P), Duma, ofensywa Brusilowa, zamach stanu, aneksja (PP), – rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w. (PP), – wymienić główne wydarzenia związane z przebiegiem działań zbrojnych na froncie wschodnim (P), – wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji (PP), – wskazać na mapie linie frontu wschodniego w poszczególnych latach konfliktu (P), – opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej (PP), – scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji (PP), – opisać działalność Włodzimierza Lenina (PP), – wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim (PP), – opisać bezpośrednie następstwa rewolucji październikowej (PP), – omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejściu władzy w Rosji (PP),

					– dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina (PP).
18. Klęska państw centralnych	XXIV.2), XXIV.3), XXVI.1)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918 (P), 1916, 1918, 1918–1919 (PP), – okoliczności przystąpienia USA do wojny (P), – rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: nieograniczona wojna podwodna (P), alianci, dzika demobilizacja, pandemia (PP), – wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r. (PP), – dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych (PP), – opisać stosunek Amerykanów do wojny toczącej się w Europie (PP), – wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną (P), – wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia na froncie zachodnim (P), – omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r. (PP), – opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej (PP), – opisać proces rozpadu Austro-Węgier w ostatnim etapie wojny (PP), – wymienić państwa, które powstały na gruzach Austro-Węgier (P), – dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych (PP), – opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej (PP), – przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu (PP).
19. O wolną Polskę	XXV.1), XXV.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, 5 XI 1916, I 1918, VI 1918 (P), 1915, VI 1917, 1917 (PP), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie, kryzys przysięgowy, deklaracja wersalska (P), Legion Puławski, błękitna armia, Komitet Narodowy 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej (PP), – przedstawić polski czyn zbrojny podczas wojny (P), – ocenić wysiłek zbrojny Polaków (PP),

			<ul style="list-style-type: none"> – postacie: Józefa Hallera, Woodrowa Wilsona (P), – treść odezów wydanych przez dowództwa wojsk państw zaborczych (P), – treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej (P). 	<p>Polski, Rada Regencyjna (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r. (PP), – wyjaśnić i opisać międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej (PP), – opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji (PP), – wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego (PP), – omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r. (PP).
I wojna światowa (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
20. Europa i Ameryka po I wojnie światowej	XXVI.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: I 1918, VI 1919, 1929 (P), 1933 (PP), – postać: Davida Lloyd George'a (P), – postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec (P), – przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, obszar zdemilitaryzowany, izolacjonizm, ład wersalski, zasada samostanowienia narodów, wielki kryzys (P), kontrybucja, krach (PP), – dlaczego między zwycięskimi państwami istniała sprzeczność interesów (PP), – dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej (P), – wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich (PP), – wyjaśnić, czym był ład wersalski (P), – wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego (P), – wskazać na mapie państwa krytykujące ład wersalski (P), – wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej (P), – omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej (PP), – opisać okoliczności wielkiego kryzysu (PP), – wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu (P).

21. Nazizm w Niemczech	XXVI.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1918, 1919–1933, 1933–1945 (P), 1919, 1923, 1928, 1929, 1933, 1934, 1938 (PP), – postać: Adolfa Hitlera (P), – główne założenia ideologii narodowego socjalizmu (P), – główne cechy państwa totalitarnego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), NSDAP, obóz koncentracyjny, Trzecia Rzesza, Führer, państwo totalitarne (totalitaryzm), militaryzm, antysemityzm (P), hiperinflacja, pucz, <i>Mein Kampf</i>, gestapo, SA, SS, ustawy norymberskie, noc kryształowa (PP), – związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej (PP), – opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej (PP), – scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej (PP), – przedstawić okoliczności i skutki puczu monachijskiego (PP), – zinterpretować i ocenić ideologię narodowego socjalizmu (nazizmu) (PP), – dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w społeczeństwie niemieckim (P), – omówić drogę Hitlera do władzy (PP), – dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejścia władzy przez Hitlera w Niemczech (P), – wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego (PP), – omówić założenia polityki Trzeciej Rzeszy i ich realizację (PP), – scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów (PP).
22. Komunizm w ZSRR	XXVI.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1917–1922, 1918, 1921, 1929, 1932–1933 (P), 1922, 1924 (PP), – postać: Józefa Stalina (P), – stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej (PP), – główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej (P), – założenia polityki NEP-u (P), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, kult jednostki, NKWD, wielka czystka (P), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przebieg wojny domowej w Rosji (PP), – wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej (P), – scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji (PP), – przedstawić okoliczności powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (PP), – opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji (PP), – opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR (PP), – przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa (P),

			<ul style="list-style-type: none"> – dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką (P). 	<p>„czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – cele polityki Stalina (P), – zbrodniczy charakter działalności Stalina (P), – wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR (PP), – wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina (P), – opisać cele i metody działania NKWD (PP), – dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami (PP), – ocenić system totalitarny w ZSRR (PP).
Świat w dwudziestoleciu międzywojennym (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
23. Odzyskanie niepodległości	XXVII.1)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1918, 10 XI 1918, 11 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920 (P), 6/7 XI 1918, 1919 (PP), – postacie: Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Paderewskiego (P), Ignacego Daszyńskiego (PP), – ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Rada Regencyjna (P), Polska Organizacja Wojskowa, lewica, prawica (PP), – wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich (PP), – zagrożenia wynikające z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego (P), – wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r. (PP), – opisać działalność ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich (PP), – opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego (P), – wskazać na mapie miejsca powstania pierwszych ośrodków władzy państwowej (P), – przedstawić okoliczności powołania rządu Ignacego Daszyńskiego (PP), – wyjaśnić, co się wydarzyło 11 listopada 1918 r. (P), – omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego (PP).
24. Walka o granice	XXVII.2)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1 XI 1918, 26 XII 1918, VI 1919, VIII 1919, VIII 1920, III 1921, V 1921 (P), I 1919, VII 1920 (PP), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Orleńta Lwowskie, powstanie wielkopolskie, wolne miasto, plebiscyt, powstania śląskie (P), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniami Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich (PP), – opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r. (PP),

			<ul style="list-style-type: none"> – postać: Wojciecha Korfantego (P), – decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski (P), – przyczyny powstań śląskich (P), – wyniki plebiscytu w sprawie przynależności terytorialnej Śląska (P), – wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy (PP), – z czego wynikały niekorzystne decyzje konferencji pokojowej w sprawie granic Polski (P), – przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu (P), – czym kierowali się mieszkańcy Śląska, walcząc o przynależność tego obszaru do Polski (P), – wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku (P), – przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów (P), – omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego (PP), – omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich (PP), – wskazać na mapie decyzje terytorialne konferencji pokojowej w sprawie granic Polski (P), – omówić przebieg powstań śląskich (PP), – wskazać na mapie obszar plebiscytowy na Śląsku (P), – przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska (P), – wskazać na mapie obszary Śląska przyznane Polsce (P), – opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia (PP), – wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją (PP).
25. Wojna polsko-radziecka	XXVII.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 13–16 VIII 1920, IX 1920, X 1920, III 1921 (P), II 1919, V 1919, V 1920, III 1923 (PP), – postacie: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego (PP), – postanowienia pokoju ryskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski, bunt generała Żeligowskiego (P), Rada Obrony Państwa, apel „Ojczyzna w niebezpieczeństwie!” (PP), – na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich (PP), – związek między zmianą relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r. (PP), – wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką (PP), – wskazać na mapie obszary walk w I połowie 1919 r. (PP), – opisać przebieg wyprawy kijowskiej (PP), – omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920 r. (PP), – dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej (PP), – przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej (P), – omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-

				<p>Polakami a Armią Czerwoną (PP),</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia państwowości polskiej (P). 	<ul style="list-style-type: none"> – radzieckiej (PP), – wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego (P), – wskazać na mapie teren Wileńszczyzny (P), – wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczypospolitej (P), – dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic (PP), – wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski (P).
26. Rzeczpospolita Polska	XXVIII.1) XXVIII.2), XXIX.1)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 17 III 1921 (P), 1919, XI 1922, 20 XII 1922 (PP), – postać: Stanisława Wojciechowskiego (P), – najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczypospolitej (P), – główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Konstytucji marcowej (P), – prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna (P), traktat o ochronie mniejszości narodowych (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich (PP), – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914–1921 (P), – scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczypospolitej (PP), – dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczypospolitej (PP), – scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa (PP), – wskazać mocne i słabe strony ustroju II Rzeczypospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej (P).
27. Pierwsze lata niepodległej Polski	XXIX.2)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1923 (P), 1919, 1932 (PP), – postać: Władysława Grabskiego (P), – strukturę systemu edukacji po reformie Jędrzejewiczowskiej (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: szkoła powszechna, hiperinflacja, reformy Grabskiego, reforma walutowa, złoty polski, Bank Polski, reforma rolna (P), reforma Jędrzejewiczowska, emisja, parcelacja (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić funkcjonowanie systemu edukacji w pierwszych latach istnienia Rzeczypospolitej i po 1932 r. (PP), – przedstawić (P) i ocenić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego (PP), – ocenić skutki reform przeprowadzonych przez Władysława Grabskiego (PP).

II Rzeczpospolita – formowanie państwa (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
28. Pod rządami sanacji	XXVIII.3), XXVIII.4)	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 12–14 V 1926, 1926–1939, 1935 (P), – postać: Ignacego Mościckiego (P), – przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim (P), – okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce (PP), – bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Pierwszy Marszałek Polski, sejmokracja, zamach majowy, autorytaryzm, sanacja (P), – argumenty, które skłoniły Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r. (PP), – omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego (P), – wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu (P), – scharakteryzować ustrój autorytarny (PP), – porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym (PP), – opisać rządy sanacji (PP), – opisać stosunek rządów sanacji do opozycji (PP), – ocenić system autorytarny w Polsce (PP), – ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania (PP).
29. Polityka zagraniczna II Rzeczpospolitej	XXVIII.5)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1921, 1922, 1925, 1932, 1934 (P), III 1938, 2 X 1938 (PP), – postać: Józefa Becka (P), – sąsiadów II Rzeczpospolitej (P), – postanowienia układów w Rapallo i Locarno (P), – postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, wojna celna, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi (P), – z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym (P), 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie II Rzeczpospolitą i jej sąsiadów (P), – omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją (PP), – przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno (PP), – wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami (P), – wymienić skutki wojny celnej z Niemcami (PP), – opisać politykę zagraniczną obozu sanacji (PP), – wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi (P),

				<ul style="list-style-type: none"> – jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno (PP), – z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa (PP), – z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech (PP). 	<ul style="list-style-type: none"> – podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę (PP), – dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej (PP), – ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczpospolitą w 1938 r. (PP).
30. Problemy gospodarcze i narodowościowe	XXIX.1), XXIX.2), XXIX.3)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1922 (P), 1926, 1926–1933, 1926–1929, 1929–1935, 1936 (PP), – postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego (P), – najważniejsze zakłady zlokalizowane w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego (PP), – główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą oraz ich liczebność (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP) (P), Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN) (PP), – dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach (PP), – przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni (P), – opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu (PP), – wskazać Gdynię na mapie (P), – dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego (PP), – opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929 (PP), – omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich (PP), – wskazać na mapie położenie Centralnego Okręgu Przemysłowego (P), – wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę polską miała budowa COP-u (PP), – przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce (PP), – omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczpospolitej z punktu widzenia mniejszości ukraińskiej i żydowskiej (PP).

31. Nauka i kultura II Rzeczypospolitej	XXIX.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1895, 1924, 1926, 1932, 1938 (PP), – postacie: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, przedstawicieli polskiej literatury, sztuki oraz polskich aktorów okresu międzywojennego, braci Lumière (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: szkoła lwowsko-warszawska, Instytut Radowy (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej (PP), – przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców (PP), – omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego (PP), – omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego (PP), – dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej (P), – opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym (P).
II Rzeczpospolita – sukcesy i niepowodzenia (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			
34. Marsz ku wojnie	XXX.1), XXX.2), XXX.3)	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939 (P), 1935, 1936, X 1938, III 1939, IV 1939 (PP), – postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa (P), Neville'a Chamberlaina (PP), – państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy (P), 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: <i>Anschluss</i>, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow (P), remilitaryzacja Nadrenii, pakt antykominternowski, oś Berlin–Rzym–Tokio, Wehrmacht (PP), – przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw wobec Hitlera (P), – związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić cele polityki Hitlera (P), – omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu” wersalskiego (PP), – wymienić etapy formowania się państw osi (PP), – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do <i>Anschlussu</i> Austrii (PP), – wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki (PP), – wskazać na mapie okręg sudecki (P), – wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium (P), – omówić okoliczności rozpadu Czechosłowacji (PP),

			<ul style="list-style-type: none"> – decyzję układu monachijskiego (P), – żądania Hitlera wobec Polski (P), – postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow (P). 	Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej (PP).	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji (PP), – wskazać na mapie terytoria opanowane przez Trzecią Rzeszę (P), – omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r. (PP), – ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera (PP).
Ku wojnie (lekcja powtórzeniowa)		1			
Sprawdzian wiadomości		1			